Congresspeech Bram van Ojik

14 december 2013

Lees hier de speech die partijleider Bram van Ojik zaterdag 14 december 2013 uitsprak op het congres.

Een politiek van vertrouwen

Partijgenoten,

Hebben jullie het ook gemerkt? Het gaat weer goed met GroenLinks. Het staat in de krant en dus is het waar.

Uitslag tussentijdse verkiezingen

Ik heb de krant niet nodig om te weten dat GroenLinks er weer staat. Ik merkte het toen ik van de zomer allerlei mensen bezocht die groene en linkse initiatieven zelf in de praktijk brengen. Ik merkte het op de markt in Leeuwarden. Ik merkte het aan de deuren in Joure en op straat in Heerenveen en Alphen aan den Rijn. Nog belangrijker we zagen het aan de uitslag. Drie keer zoveel stemmen als in september vorig jaar.

Wat is er hard campagne gevoerd in deze gemeenten. En met resultaat!

Daarom wil ik eerst een groot applaus voor Isabelle Diks, René Driessen, Lolke Eijzenga en Matthijs Sikkes en alle anderen die zich het vuur uit de sloffen hebben gelopen voor de tussentijdse verkiezingen.

Wat houdt mensen bezig?

Vorige week vrijdag werd ik in de Amsterdamse metro, tussen Centraal en Amstel, aangesproken door meneer Singh. Hij herkende me van de TV. Dat overkomt me tegenwoordig steeds vaker. Hoewel een

wildvreemde pas in de supermarkt keihard tegen me riep; Hee, we kennen elkaar van de zwemclub, dat weet je toch wel? Toen moest ik even blozen. Meneer Singh maakt metrostations schoon. In opdracht van het Gemeente Vervoer Bedrijf, maar in dienst van een onderaannemer. Die won de aanbesteding omdat die voor het minste geld zoveel mogelijk perrons weet schoon te houden.

Mevrouw Singh maakt ook schoon, zij doet hotelkamers. Ook het hotel besteedt steeds opnieuw aan. Ook voor haar ligt de lat steeds hoger. Steeds meer kamers in dezelfde tijd, steeds harder werken zonder dat er voor haar iets tegenover staat. Mevrouw Singh zit sinds vorige week in de ziektewet. Een hernia. Niet zo vreemd als je 25 bedden in een uur moet doen.

Meneer Singh wil van me weten wat de politiek voor hem kan doen. Concurrentie, marktwerking en aanbesteding betekenen voor hem en zijn vrouw dat ze steeds harder moeten werken, anders raken ze hun baan kwijt. En ze worden er geen cent beter van.

Mensen zoals zij kom ik overal tegen, bij PostNL, in de Eemshaven, maar ook in de zorg. Vroeger zeiden we dat dit soort mensen worden uitgebuit. Maar dat woord is in onbruik geraakt. Ten onrechte wat mij betreft. Wat uitbuiting is moeten we uitbuiting noemen.

Waarom GroenLinks?

Voor GroenLinks gaat het om mensen, niet om cijfers. Om de mens niet om de markt. Voor GroenLinks gaat het om mensen, niet om cijfers. Wij zijn niet van de papieren werkelijkheid. Ieder mens is uniek, niemand wil in een hokje.

Voor GroenLinks gaat het om mensen, niet om cijfers. Het zou niet in ons hoofd opkomen op illegalen te gaan jagen om een quotum te halen.

We komen altijd met alternatieven. Wij willen resultaten boeken. Niet preken voor eigen parochie. Maar altijd in gesprek blijven met anderen om kleine stapjes vooruit te boeken.

En dat lukt. Niet altijd natuurlijk, en meestal gaan de stapjes ons niet ver genoeg. Maar altijd beter dan met lege handen aan de kant staan. Dat is niet waar GroenLinks voor is opgericht.

Daarom onderhandelden we over het herfstakkoord en kregen we duurzaamheid op de agenda. Daarom zetten we ons in voor kinderopvang en kwam er een extra investering van 100 miljoen. Daarom staat Belastingontwijking niet langer alleen meer op de agenda van GroenLinks maar ook op die van het kabinet. Daarom hebben 126 gemeenten zich inmiddels schaliegasvrij verklaard.

Resultaten willen halen: het zit ons in DNA.

Wat kunnen we betekenen voor mijnheer Singh?

We hebben resultaten geboekt, maar we willen meer.

Ik wil iets betekenen voor mijnheer en mevrouw Singh. Maar ook voor de Polen en Portugezen die werken in de Eemshaven. Voor de mensen met een bijstandsuitkering die aan steeds absurdere eisen moeten voldoen; voor de jong-gehandicapten die dreigen op diezelfde bijstand te worden terug geworpen. Voor de jongeren en ouderen die voor langere periode werkloos zijn. Ik wil iets betekenen voor flexwerkers die amper recht hebben op ww, scholing en pensioen. En voor de mensen die het risico lopen sneller ziek te worden omdat ze wonen langs de ringwegen van de grote steden, waar de lucht extra vervuilt omdat we van het kabinet steeds harder mogen rijden.

Neem het vrij verkeer van werknemers in Europa. Aangevoerd door de SP en de PVV doet de politiek een wedstrijdje ver plassen: wie is er het meest tegen de komst van arbeidsmigranten in Nederland?

Minister Asscher doet ook mee. Hij vindt dat de grens te vroeg open gaat. Hij heeft het over ‘code oranje’ alsof er extreem weer op komst is. En over dijken die op doorbreken staan. Die stemmingmakerij stelt me teleur. Toen Asscher aantrad waren de verwachtingen hoog gespannen en waarschuwde hij dat zijn prestaties wel eens tegen zouden kunnen vallen. Nou, daarmee heeft hij niets te veel gezegd. Die voorspelling is in elk geval uitgekomen. Ik roep de minister op de malafide

uitzendbureaus, louche werkgevers en foute huisbazen aan te pakken, de uitbuiters, niet de slachtsoffers ervan. Eerlijk delen houdt níet op bij de grens.

Eerlijk delen houdt niet op bij de grens. Daarom stemde GL voor het eerst in onze geschiedenis tegen de begroting voor ontwikkelingssamenwerking, waarin een bezuiniging van 2 miljard is doorgevoerd. Nederland is daarmee door een bodem gezakt. Dat wilden we niet voor onze rekening nemen.

Eerlijk delen

Ook in Nederland stelt eerlijk delen steeds minder voor.

GroenLinks wil graag constructief zijn, maar er is een grens. Neem de pensioenonderhandelingen. We hebben wekenlang met het kabinet om de tafel gezeten en nu kiezen kabinet en gedoogpartners er voor om andere geluiden buiten te sluiten. GroenLinks gaat niet voor spek en bonen aan tafel te zitten. Alleen als wij beslissend zijn, zodat we het slechte pensioenplan echt eerlijker kunnen maken zijn we van de partij.

Nivelleren mag niet meer. Het kost banen zegt Alexander Pechtold. Het neemt de prikkel weg om hard te werken en meer te verdienen, zegt Halbe Zijlstra. Werk moet lonen, roepen coalitie en gedoogpartijen in koor. Daarom gaan de “inactieven”, zoals ze in de statistieken heten, er de komende jaren nog procenten op achteruit en gaat er volgend jaar, dankzij het herfstakkoord, voor een half miljard extra naar de gezinnen met een inkomen boven de 55.000 euro.

GroenLinks wil graag constructief zijn, maar zo oneerlijk, dat gaat ons veel te ver.

Werken moet lonen.

Ik kan het niet meer horen!

Wat het kabinet eigenlijk bedoelt is : als we mensen niet financieel prikkelen, beboeten en controleren dan blijven ze liever op de bank zitten. Wat een mensbeeld!

Het kabinet koerst af op de eigen schuld, dikke bult samenleving. In zo'n samenleving wil ik niet wonen! En jullie ook niet, dat weet ik zeker.

Ik kan me trouwens ook niet voorstellen dat PvdA-ers in zo'n samenleving willen wonen.

Ad Melkert (ik ken hem nog als PPR-lid van het eerste uur) schreef een prachtig rapport: De bakens verzetten. De economie terug naar de mensen.

Dat is nou eens een goed idee! Ook Diederik Samsom noemde het een waardevolle bijdrage,…… voor de middellange termijn, zei hij erbij. Niet nu, niet volgend jaar, rustig aan, geen haast. Nu eerst de VVD tevreden houden.

Maar Diederik: We moeten toch nu en niet straks investeren in een duurzame economie? We moeten toch nu en niet straks zorgen dat mensen die lastig meekomen ook kunnen bijdragen? We moeten toch nu en niet straks werk maken van de werkloosheid?

Samen hebben jij en ik gezorgd voor een investering in de kinderopvang. Samen kunnen wij er ook voor zorgen dat onze wethouders en raadsleden voor de burgers straks goede zorg regelen dichtbij huis. Samen kunnen we ervoor zorgen dat gemeenten echt iets te betekenen hebben voor wie werk zoekt.

Samen kunnen we ruimte scheppen en initiatieven nemen op weg naar duurzame vergroening van de dorpen en steden waar onze mensen actief zijn.

Niet straks, niet in de toekomst, niet op de middellange termijn. Maar nu, vanaf vandaag, en met onmiddellijke ingang.

Politiek van vertrouwen

Ik wil weg van de eigen schuld, dikke bult samenleving. De samenleving, die draait op wantrouwen.

Mensen vertrouwen de politiek niet meer. En de politiek vertrouwt mensen niet meer.

Ben je leraar? Dan moet je bergen papier invullen en allemaal dezelfde toets afnemen want anders kan Den Haag niet controleren of je het wel goed doet.

Wil je met anderen samen overschakelen op eigen, schone energie? Dat mag dan alleen in je eigen postcodegebied want anders doe je het vast om er aan te verdienen.

Ben je een zorgverlener? Dan stellen we precies vast hoeveel seconden je mag doen over het aantrekken van een steunkous, want er moet wel efficient gewerkt worden.

Het is een negatieve spiraal. Want wie wantrouwen zaait, zal wantrouwen oogsten.

Wat kan de politiek voor mij betekenen, vroeg mijnheer Singh mij, vorige week vrijdag in die Amsterdamse metro. Heel veel, dat weet ik zeker. Maar dan moet de politiek wel het publieke domein herwinnen. Er is niks mis met marktwerking. Er is niets mis met winst maken. Maar de markt zorgt niet voor vertrouwen. De markt heeft geen visie. De markt maakt niet automatisch de keus voor een duurzame toekomst. De markt bekommert zich niet om de achterblijvers van de samenleving.

Dat is de opdracht aan de politiek.

We moeten nú kiezen voor schone energie. Als we dat niet doen, komen we met lege handen te staan. Omdat we de aarde hebben uitgeput en omdat we niet zijn voorbereid op de economie van de toekomst. Landen als Duitsland en Denemarken laten zien dat het kan.

We moeten nú kiezen voor het verkleinen van de inkomensverschillen. Als we dat niet doen, hollen we de solidariteit in Nederland uit. Landen waar de inkomensverschillen klein zijn, zijn welvarender en gelukkiger.

We moeten nú kiezen voor ons Europa. Vervuiling, banken en multinationals: zij trekken zich niets aan van landsgrenzen en dus kunnen wij ons niet veroorloven dat wel te doen.

We moeten nú kiezen tegen de vreemdelingenhaat in het Europa van Geert Wilders en Marine Le Pen. We zullen hen altijd blijven tegenspreken. Straks in de campagne, nu in het parlement.

GroenLinks staat er weer

Nog 99 dagen en dan zijn er verkiezingen. Het aftellen is begonnen. Net als de campagne.

Samen gaan we 100.000 deuren langs!

Samen gaan we Nederland vertellen wat onze plannen zijn: werk voor wie er nu niet aan te pas komt, schone energie in plaats van schaliegas, en zorg voor wie zorg nodig heeft.

Niet in de toekomst, niet straks, niet met Sint Juttemis, maar nu.